BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

# kitle

YIL 10 OCAK 1984 SAYI: 267

# «DEMOKRASİYE GEÇİŞ DÖNEMİ» YUTTURMACASINA ALET OLUNMAMALIDIR

'Türkiye bir "geçiş dönemi yaşıyor."

Bu yüzden...

Bazı konularda "daha önceki uygulamalara benzemeyen" yaklaşımlar görülüyor.

Özal buna alışmış durumda...

Bu yüzden...

"Kesin konuşmamayı" tercih ediyor.

Zira...

Böyle bir "vadede veya bağlantıda" bulunursa...

"Tutamama ihtimalinin"de olduğunu biliyor...

........

Turgut Özal, dün Çankaya Köşkü'ne "kaç isim" götürdü?

21 mi?

Hayır hayır...

..........

Gerçi kendisi "birden fazla isim götürmedim" diyor ama, Anavatan Partisi Başkanı'nın "her bakanlık için 2, yerine göre 3, hatta 4 isim bile" yazdığı oldu.'

Yukardaki satırlar, "iyi saatte olsunlar"a yakınlığı, 12 Eylülden sonraki 3 yıl boyunca önceden verdiği haberlerin doğru çıkmasıyla kanıtlanan bir Tercüman yazarının, Yavuz Donat'ın Özal kabinesi'nin resmen açıklandığı günkü yazısında yer aldı. Birkaç yüzbin trajlı bir gazetede çıktığına göre, herkesin "malumu" olması gereken bu satırları hatırlatmanın faydası ne ki? Faydası şu, kimi demokrat geçinenler bu olupbitenlerden habersiz görünmeyi yeğliyor, "demokrasiye geçiş döneminin kendine özgü uygulamaları" bahanesi arkasına sığınarak, Evren-Özal ikilisinin ortalık yere ettikleri pislikleri – temizlemek uğruna kendi işini gören güzelim kedinin aksine –, mide bulandıran bir el çabukluğu ve maharetle örtüyorlar.

Adam çıkıyor, faşist meşrebine cuk oturan partilere cevaz veriyor, onların da yöneticilerini ve milletvekili adaylarını MİT cımbızıyla ayıklayıp, kendine en itaatkâr olanların "seçimler"e katılmalarına izin veriyor, bu kadar da yetmiyor, "sadr-ı azam" nasbettiği Özal'ın "vezirler"ini de gösterilen adaylar içinden tek tek kendisi seçiyor. Sonra da bunun adı kimilerine göre "demokrasi", bilemediniz "demokrasiye geçiş dönemi" oluyor!

Arkasından, mahalli seçimler üzerine bir tantanadır kopartılıyor. Yok SODEP ve Doğruyol'un mahalli seçimlere katılmaları engellenirse bu demokrasiye şaibe getirirmiş, yok "6 ayşartı" şöyle değil de böyle yorumlanmalıymış, yok bu partilerin mahalli seçimlere katılmaları sağlanırsa Avrupa Konseyi'nin sesi kesilirmiş ve ilh.. Bu arada, orta oyunlarındaki en bayat numaraları dahi aratırcasına Özal efendi, önce, "bir partinin ötekine yardım ettiği nerede görülmüştür?" demagojisine sığınarak, şimşekleri yalancıktan kendi üzerine çekiyor, sonra da, "saray"ın emriyle tornistan edip, bir seferlik "büyük kongre" şartının aranmayacağı hükmünü kanuna koyarak ne kadar "adil ve hamiyetperver" olduğunu bir güzel ispatlıyor. Böylece, madde bir, SODEP ve D.Yol'un mahalli seçimlere katılmalarının yolu açılıyor, yani demokrasi kurtarılmış oluyor, madde iki, "Özal'ı" hizaya getirerek "mağdur" partilerin seçimlere katılmalarına imkan sağlayan "saray" demokrasiye meraklıymış görünümüne büründürülüyor, madde üç, kaybettikleri eşeklerini yeniden bulmanın sevinci içindeki SODEP ve D.Yol, seçimlerin bu kadar yakın tarihe alınıp karakışın ortasında yapılmasına gık dahi çıkartmıyorlar, madde dört, bir yandan lutfedip bu partilere seçimlere katılmaları imkanını bahşederek, "kamuoyunda" prestijni pekiştirmeye bakan Özal, öte yandan, elçabukluğu marifet geçirdiği kanunla seçimleri ketenpeleye getirip, baskın basanındır misali fazla oy kaybına uğramamanın tedbirlerini alıyor ve bütün bunlara tüy dikercesine, madde beş, demokrasinin cümle hayranları ve şaklabanları bir oh çekip, "demokrasinin rayına oturmakta olduğu" yuttur- ▶

macasının foyası açığa çıkmadı diye yürek serinletiyorlar!

Ve madde altı: Ayaküstü – ve dahi ayak-altı –yapılan zamlarla, kendi başlarına nemenem bir belâ satın aldıklarını bir kere daha etinde kemiğinde duyan çalışan yığınlar, bütün bu soytarılığın nesine demokrasi dendiğini kavrayamamanın ve bu pespayeliğe dur diyecek kollektif güce sahip olmamanın öfkesiyle lâhavle çekiyorlar.

Evet, "manzara-i umumiye" budur ve bundan demokrasi güçlerinin, ama demokratik hak ve özgürlüklere gerçekten değer veren, onları, uğrunda mücadele etmeye gerçekten değer gören herkesin çıkaracağı dersler vardır.

Seçimler demokratik hak ve özgürlüklerin kuşkusuz en önemlilerinden birisidir AMA SADECE BİRİSİDİR. Öteki demokratik hak ve özgürlüklerin hemen tümden ortadan kaldırıldığı bir ortamda seçimler yapılsa ne olur, yapılmasa ne olur? Orman nizamını kanunlaştıran, insan hayatını sıradan bir karakol polisinin iki dudağı arasına sıkıştıran bir "anayasa" hükmünü yürütürken, sıkıyönetimlerin "olağan üstü hal" ilanı yolundan ebedileştirilmelerin yoluna bakılırken, demokratik hak ve özgürlüklerin işlerliğini kullanılmaz hale getirip ortadan kaldırmak için "yasa" adı altında yayınlanmış Cunta emirnameleri varlıklarını korurlarken, Cunta'ya nice yağ yakan boyalı gazeteleri dahi sudan bahanelerle kapatarak demokrasiyi kimi tekelci unsurlara dahi çok gören bir rejim işbaşındayken, bütün bunlara akıl almaz bir sinisizmle katlanan SODEP'le Doğruyol'un mahalli seçimlere katılmaları, demokrasi bâbında neye, kime hizmet eder? Açıktır ki, hiçbir şeye! Çünkü bir yandan kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerin zerresini kullanmalarına izin verilmezken, öte yandan göstermelik bir seçimle zevahirin kurtarılmasına çalışılması hiç bir samimi demokratın gözünü boyamaz. Ama demokrasi adına böyle bir seçimle yetinenler sadece bir şeye hizmet etmiş olurlar: Faşist generallerin demokrasi düşmanlıklarının perdelenmesine ve demokrasiye dönüş riyakarlığının gözardı edilmesine!

Kaldı ki tüm siyasi harketlerin seçimlere katılmaları açıkça önlenmektedir. Demokratik hak ve özgürlüklerin "d"sini dahi savunmaktan yan çizen SODEP ve D.Yol'un seçimlere katılıyor olmaları, bu seçimlerin nitelik bakımından 6 Kasım seçimlerinden pek farklı olması sonucunu getirmez. Kısacası mahalli seçimleri demokrasiye dönüş yolunda önemli bir aşama olarak görenler ve gösterenler, demokrasi düşmanlığı defalarca tescil olmuş Evren-Özal kliğinin suç ortağı durumuna düşmekten kendilerini kurtaramazlar.

Bu çok önemli noktanın üşenmeksizin ve defalarca altını çizdik, çizeceğiz. Çünkü Türkiye'de samimi demokratlıklarından, hatta ilericiliklerinden, yurtseverliklerinden kuşku duyulmaması gereken pek çok kişi, demokrasiye dönülüyor aldatmacasına kendini kaptırmış vaziyette, Cunta'nın çizdiği sınırlar içinde sahneye konan muhalefetçilik oyununda boy göstererek kendi demokratik onurunu kurtardığını sanıyor. Buna karşılık faşist zorbalığın esas kurbanı çalışan geniş kitlelerin esaretinin daha da uzamasına yolaçtığının farkına varmıyor. Böyle olunca da gece yatağa girip, ışığı söndürüp kendisiyle bir başına kaldığında, kişinin hicap duymaksızın, "ben biraz da olsa demokratmışım" diyebilmesinin günümüzdeki, asgari şartlarını hatırlatmak kaçınılmaz oluyor:

- 7 Kasım 1982 "anayasası"nın insan temel hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırdığını, tümüyle anti-demokratik olduğunu somut örneklerle göstermek ve bu "anayasa"nın kaldırılıp yerine yenisinin yapılmasını savunmak,
- 12 Eylül sonrasında kanunlarda yapılan tüm değişikliklere karşı çıkmak, hepsi anti-demokratik olan bu değişikliklerin veya yeni "yasalar"ın iptalini savunmak,
- Demokratik hak ve özgürlüklerin tümü üzerinde yeni, eski kısıtlama ve yasaklara karşı çıkmak, yasaların istisnasız demokratikleştirilmesini savunmak,
- İş mevzuatına getirilen veya evvelden varolan tüm anti-demokratik hükümlere karşı çıkmak, grev ve toplu sözleşme hakkı üzerindeki kısıtlamaların tümüyle ortadan kaldırılmasını savunmak,
- YÖK'ün kaldırılmasını, yüksek öğretimin özerkliğe kavuşturulmasını savunmak,
- Fikir suçunu kabul etmemek, düşünce ve söz hürriyetlerine hiç bir şekilde kısıtlama getirilemeyeceğini savunmak,
- Siyasi mahkum ve tutukluların salıverilmesini savunmak,
- 12 Eylül sonrasındaki işkence olaylarının geçiştirilmekte olduğu gerçeğini dile getirip, sorumluların mutlaka cezalandırılmasını vurgulamak,
- 12 Eylül sonrasında operasyon adı altında tertiplenen baskınlar sonucu işlenen cinayetlerin sorumlularının bulunarak cezalandırılacaklarını açıklamak,
- Kürt halkı üzerindeki şovenmilliyetçi baskılara son verilmesine, kendi dilinde okuma yazma, kendi kültürünü geliştirme başta olmak üzere Kürtlerin ulsal demokratik haklarının tanınmasını, Kürt halkıyla ilgili önemli konularda bölgede plebist yapılmasını savunmak,
- Ve bütün bunlar için de, alçak sesle değil, her imkandan yararlanıp, demokratik hak ve özgürlüklere ekmek kadar ihtiyacı olan yığınlara ulaşacak şekilde YÜKSEK SESLE yapmak.

Bu dediklerimize itiraz olarak, mevcut rejimin böylesi tutum ve davranışlara müsaade etmeyeceği getirilemez. Çünkü. Birincisi, mevcut hukuki mevzuat

(Devamı 14. sayfada)

# CUNTA'NIN ÇİZDİĞİ ÇERÇEVEDE DEMOKRAT OLUNMAZ

Seçim sonuçlarının alınması, "TBMM"nin oluşmasıyla MGK' nin "hukuki" varlığının son bulması ve T.Özal hükümetinin K. Evren Cuntası'nın açık desteği ve gösterdiği her türlü kolaylıkla kurulması ardından, hemen, seçim öncesinde kapatılmış BTP' nin seçime sokulmayan DYP saflarında yeniden zuhur edişine tanık olundu. Geçen Mayısta MGK'nin izniyle yeni siyasi partiler kurulmaya başlandığında H.Cindoruk'un BTP'sine kitle halinde ve âlâyı vâlâ ile doluşan eski politikacılar (AP'nin Demirelgil takımı) bu defa, belli bir takım yasakların kalkması üzerine, kitle halinde ve aynı âlâyı vâlâ ile DYP'ye doluştular.

Sanki arada hiç birşey olmamış gibi!

BTP karakuşi emirle kapatılmamamış, Demirelgillerin elebaşları yaka paça Çanakkale'ye sürgün edilmemiş, il başkanlarından ilçe muhasiplerine kadar binlerce eski AP elamanı siyaset dışına atılmamış BTP yerine kurulan DYP' nin seçime katılma hakkı Cunta "anayasa"sı dahi çiğnenerekten gaspedilmemiş gibi. Sanki bütün bunlar olmamış – yani sözkonusu zevatın siyasi hüviyetlerinin ve yurttaşlık haklarının teker teker ve toptan ırzına geçilip her biri teker teker ve hepsi bir arada kel muamelesine tâbi tutulmamışlar gibi şimdi yeniden, izzeti nefislerine hiç halel gelmemişcesine "izzetü ikbal" ile siyasete atılıyorlar!

Vurdumduymazlığın böylesi hiç bir ülkede, hiç bir toplumda görülmemiştir denilse yeridir. Bizde ise, ne yazık ki, böylesine vurdumduymazlık, içinde "yürek yerine idare lâmbası" yanan göğüslerinde böylelerinin nişan diye taşıdıkları değişmez meşrepleridir. Kendilerine her "Git!" denildiğinde hiç tereddüdsüz gidiyor, "Gel!" denildiğinde geliyorlar. Ama bu arada, sanki çağrılmadan gelmişler gibi havalar takınmaktan da geri durmuyorlar. Denilebilir ki böylesi olanların yurttaşlık haklarını da, kişisel onurlarını da savunma tarzlarıdır. Kendilerine "Git!" denilmesine karşı tepkilerini "Gel!" denildiğinde gelmekle gösterirler. (Hatta böyle davranmakla, gönderilmiş olmanın İNTİKAMINI dahi aldıkları söylenebilir!)

Geçen yıl BTP'nin kuruluş macerasında da yaptıkları bundan farksızdı. O zaman da, 1980 Eylülündenberi olanlar, hem kendilerine hem de (tabii farklı anlam ve düzeyde) halka reva görülenler – bin kez yazdık, tekrara gerek yok – hiç olmamış gibi "milli irade"yi gasıplara teslim ettikleri noktadan itibaren yeniden temsil adına siyaset sahnesinede boy göstermişlerdi. 1980 Eylülünde palas pandıras gönderilmeyi ve ondan sonra faşistlerce devletin "yeniden düzenlenmesi" yolunda gerçekleştirilenleri ne denli gönül huzuruyla içlerine sindirmiş olduklarını 1983 Nisanında yeniden isbatı vücut etmekte gösterdikleri aceleden belliydi. Ayrıca, nasıl şimdi MGK'nin "hukuki" varlığının ortadan kalkması ve birtakım Cunta "yasa"larının sona ermesini yeniden siyasete atılmalarının hukuki mesneti olarak görüyorlarsa, o zaman da hukuki varlığını hiç bir zaman tartışma konusu yapmadıkları faşist Cunta'nın icazetine, iznine, müsamahasına sığınmışlardır. Parti kurucusu H. Cindoruk ardarda demeçler verip Cunta'yı teskine çalışıyor, "Evren Paşa"ya kulluk beyan ediyordu. Yollarının Cunta'nın ve "Evren Paşa"nın yolu olduğunu yemin billâh tekrarlıyordu. Bunu yaparken de kimi aldatmaya çalıştığı pek açık değildi. "Ben seninle sonra hesaplaşırım" düşüncesiyle Cunta'yı mı aldatmak istiyordu? Yoksa, "Bunlar günün icabıdır. Merak etmeyin. Yarın dün dündü, bugün bugündür!" deriz izlenimi yaratıp kamuoyunu mu? Ama siyaseti müraillikten prim ummaya indirgediği apaçık ortadaydı. Doğru Yol Partisi – kimi keskin "devrimci" çevrelerin en yeni teorisyenlerinin Türkiye' de toplumu ve devleti demokratikleştirme misyonuyla özdeşleştirdikleri burjuva muhalefetin önemli bir kesiminin bugünkü temsilcisi – işte bu ortamda sessizce kuruldu ve giderek bugünlere vardı. 6 Kasım'dan aşağı yukarı bir buçuk ay, "TBMM" Başkanlık Divanının oluşmasından 20 gün sonra da Demirelgillerin ikinci adamı, TC'nin en eski polis müdürlerinden ve uzun yıllar Dışişleri Bakanı, TBMM' den atılma Çanakkale sürgünü, Hans Dietrich Gencher'in kadim dostu – ve Avrupa'da yayınlanan Demokrat Türkiye gazetesinin "yeni" teorilerinin yıllanmış ilham kaynaklarından – İ.S. Çağlayangil, "Şimdi demokraside olduğuma inandım" diyerek aynı partiye kaydını yaptırdı!

Manzara tıpkı taş altında yaşayan soluk tenli çamur böceklerinin hâlini andırıyor. Taş kendi iradeleri dışında şu ya da bu nedenle yerinden kalkar kalkmaz ortalığa saçılıveriyorlar. Taş tekrar yerine oturunca pekâlâ onun altında ömür sürüyorlar. Taş bir daha kalkınca yine ortalığı istilâ ediyorlar. Kaderlerini belirleyen hep o taştır. Varlıkları ve yoklukları onunla kaimdir.

Ne ki bunlar hep, tümü aynı kefeye konulmadan ve değişen ölçülerde, HP, SODEP ve yeni kurulacağı söylenip duran "demokratik sol" parti kurucuları için de geçerlidir. (Cunta'nın eski ve yeni dönem suç ortaklarından MDP ve Anavatan partisi

bu yazının konusu değil.)

Yeni "Meclis"in "ana muhalefet partisi" HP'nin Cunta'nın şike partisi olduğunu baştan beri bilmeyen yok. Seçimde topladığı onca oy bile, zaten, onun şike parti olduğunun ve şike bir işlevle yola çıktığının ispatıdır. Cunta'nın 6 Kasım genel "seçim" oyununda yerini alıp CHP oylarını Cunta adına kanalize etme görevini HP pekâlâ yerine getirmiştir. Şike varlığının ve şike işlevinin gereği olarak kendine tanınan icazet sınırları içinde, CHP'li seçmenin kulağında alışılmış hoş sedalar bırakan sosyal demagojik çıkışların semeresini toplamıştır. HP elebaşlarının kimileri resmi görevleri icabı bu işe konulmuşlardı. Kimileri de Cunta işçi sınıfına, emekçi kitlelere, hayat pahalılığından beli bükülen orta tabakalara, aydınlara yaptığını bırakmazken, hukukun ve demokrasinin tüm ilkeleri, insan hakları, tüm demokratik hak ve özgürlükler ayaklar altında çiğnenirken "vatan kurtaran paşalar"a açık yada sessiz destek sağlayarak daha baştan faşizmin yardakçılığına soyunanlardı. Bunların, Cunta'nın kapattığı CHP'nin tabanı ile hiç bir gerçek alışverişleri yoktu ya da çoktan kalmamıştı. Tek dayanakları, Cunta icazeti dışında her türlü demokratik alternatiften eski-yeni, büyük-küçük, ünlü-çok ünlü liderleri tarafından yoksun bırakılan CHP'li seçmenin çaresizliği idi. O kadar ki, geçen Mayısta yeni partilerin kurulmasına izin çıkmasıyla birlikte Cunta'nın memuru N.Calp'ın etrafına üşüşüp "millete hizmet" için ortaya atılan bu siyaset heveslisi gürûhun yegane siyasi sermayesi SODEP' in seçime katılmasının engellenmesi oldu.

Bu bakımdan HP, parti olarak varlığını da, 6 Kasım seçiminden çıkan gayrı meşru parlamentoda ana "muhalefet" partisi işlevini de doğrudan doğruya Cunta'ya, faşist generallerin siyasi hesaplarına, emri vakilerine borçludur. Aynı borcun altında parlementoya giren HP'li "milletvekilleri" şimdi hiç utanmadan milletin vekilleri sıfatını ve ,halk adına konuşma hakkını kendilerine yakıştırabiliyorlar.

SODEP'in kurucuları, Cunta' nın açık askeri faşist diktatörlüğü olanca şiddetiyle sürerken ne yapıyorlardı? Kimi kendini ilme vermiş, kimi yurt içinde ya da dışında müteahhitlik işine dalmıştı. Kimileri de aydın itibarlarına gölge düşürmemek ya da adlarını unutturmamak için gazetelerde "demokrasiyi tanımlayan", ama generallerin diktasına asla karşı çıkmadan şekerrenk "muhalif" bir üslupla onlara akıl öğreten yazılar yayınlamayı seçmişti. Genel olarak hepsini (kurucu olarak resmen öne çıkanlar kadar perde arkasında kalanları da) bir araya getiren iki ortak vasıftan biri 12 Eylül faşist darbesini Türk ordusunun kaçınılmaz ve dolayısıyla gerekli, haklı, doğal bir operasyonu olarak görmekse, diğeri, 12 Eylül öncesi dönemde CHP-içi çatışma ve klikleşmelerde Ecevit ve çevresinin karşısında yer almış olmaktı. SODEP kurucuları ve yöneticileri, parti kurulmadan önce, demokrasiyi, işçi haklarını, demokratik hak ve özgürlükleri boğazlayan Cunta'nın varlığına ve yetki gaspına asla karşı çıkmadılar. Elbette bir çokları Cunta' nın her yaptığını yürekten onaylamadılar. Ama Cunta'nın yaptıklarını sanki "Cunta'ya rağmen" yapılan şeylermiş gibi Cunta'ya şikayetle yetinerek gönüllerini ferah tuttular. Türk ordusunun Atatürkçü generallerinin "demokratik" bilinç ve erdemlerine inançları zaman zaman sarsılsa bile, onlara karşı aktif muhalefete girişmek kendi Atatürkçü havsalalarının kabul etmeyeceği, etmediği bir şeydi. Onun için kendilerine yakıştırdıkları en "doğru", "gerçekçi" hattı izlediler: Cunta'nın "demokrasiye dönüş" vaadlerinin üstüne yatıp "fırtınanın geçmesi"ni beklediler. Partinin kuruluş aşamasında da haysiyet kırıcı vetolara, seçime girme haklarının fütursuzca gaspedilmesine onca tevekkülle katlanmaları bundandı. Fırtına ortalığı tarümar ettikten sonra kendiliğinden duracak ve işte o zaman onlara gün doğacaktı!

Ama bu arada, fırtına ortalığı tarümar ederken, kendilerine ne olduğunun bilincine vardılar mı? Ne gezer! Cunta'nın beş generali, onların ardında ordu üst kademesinin karanlık mihrakları, "uzman müşavirler"den oluşan ve ilişkileri MİT'den iş âlemine, NATO koridorlarından CIA kulislerine uzanan karmaşık komisyonlar, vb.'nin kerameti kendinden menkûl emirleri, yasakları, tehditleri, direktifleri, plan ve takvimleri, izinleri, emri vakileri, vb. ile yönlendirip güdülmek, paçavra gibi her gün bir yeni umuttan ertesi gün bir başka hüsrana savrulmak, yurttaşlık statüsünden çıkarılıp teba derekesine konulmak hiç mi hiç güçlerine gitmedi. Ne de olsa generaller Türk ordusunun generalleriydi. Türk ordusunun da, işlediği her anayasa ve insanlık suçu, yaptığı her zorbalık ve zulüm, "olağanüstü koşullar icabı" ve "geçici" olduğu için ona bağışlanırdı.

Böylece SODEP de, gelecekteki işleyişinin tümünü değil ama bugünkü varlığını, Cunta'ya gösterdiği "anlayış"a karşılık ondan aldığı icazete medyundur. Ve en baştanberi bu icazet sınırları içinde kalmayı kabullendiği için de siyasi parti olarak, halkın karşısına, generallerin 6 Kasım sonrası için tasarladıkları sivil faşizme alternatif olabilecek herhangi bir demokratik proğramla (mesela Şili ve Arjantin örneklerinde olduğu gibi) çıkmamıştır. Demirelgillerin DYP'si gibi SODEP'cilerin de bugünkü parlamenter kılıklı faşizm yerine neyi, nasıl koyacakları, rejimin demokratikleşmesi yolunda ne gibi girişimlerde bulunacakları, bu uğurda neleri göze almaya hazır oldukları hâlen de tam bir meçhuldür. Sade-

ce, "gözlerimin içine bakın ne demek istediğimizi anlarsınız" kabilinden, kuruluşundanberi kimi aydın çevrelerden SODEP hareketine bağlanan ve daha da bağlanmak istenen umutlarla hiç mütenasip olmayan, ürkek, neydüğü belirsiz, soyut ve giderek yine tıpkı BTP-DYP tarzı müráilik kokan bir "tavır" sözkonusudur.

Buna karşı Cunta'nın icazetine saygı, dolaysıyla "yetki"lerini kabullenme tutumu SODEP'cilerin yüreklerini de, ufuklarını da öylesine bağlamıştır ki, parti, genel başkanını bile kendi belirleme hakkını kullanamayınca en ufak bir direnme göstermemiş, Cunta'nın yetkilerinin bir bölümünü — tam gönlünde yatan olmasa bile — varlığında beis görmediği Özal iktidarına devretmesini, yani Cunta'nın tesbit ettiği, uygun gördüğü ve geleceğini kendi adına teminat altına aldığı "demokrasiye dönüş takvimi"nin işlemesini beklemiştir. Bu bakımdan meselâ E.İnönü'nün seçimden sonra tekrar SODEP genel başkanlığına getirilmesi bile aslında Cunta'ya — işlediği onca suça rağmen — hiç bir şey kaybettirmemiş, hatta çok şey kazandırmıştır. Cunta "sözünde durmuş", getirilen yasakların ve kısıtlamaların "geçici" niteliği doğrulanmış, "demokrasiye geçiş" süreci kazasız belasız başlatılmıştır! Yaratılan imaj şimdi budur.

Böylesi olgular Anavatan Partisinin "Cunta'ya rağmen" seçim kazanması olgusuna eklenince 6 Kasım seçiminin meşruiyeti konusunda Avrupa Konseyinde bile iki ay öncesine ters, tereddüt havaları esmeye başlamıştır. Böylece "istim arkadan gelsin" misali, 6 Kasım'ın da, parlamentonun da meşruiyeti pekâlâ geriden gelebilmektedir ve Türkiye'de demokrasi adına bol lâf üreten bir çok çevre, kesim ve kişiler arasında SODEP'çiler de buna var güçleriyle katkıda bulunmaktadırlar.

Nitekim ne zamandır (6 Kasım seçimine katılmayacakları anlaşıldığındanberi) tüm SODEP'çilerin gözü gelecek mahalli seçimlerden başka bir şey görmüyor. Mahalli seçimlere Anavatan, HP ve MDP'den başkalarının katılması anayasaya aykırı olur muydu olmaz mıydı? Böylesi demokrasiyle bağdaşır mıydı bağdaşmaz mıydı? Seçimden altı ay önce kongre yapmış olmak şart mıydı değil miydi? Bu tartışmada Özal ve Anavatan Partisinin başına yağan şimşeklerin ardından 5 Ocak Evren-Özal mülâkatı Cuntabaşı ve Cuntası'nın demokrasiye bağlılık ve sözünün tutarlığının (!) bir "kanıtı" olmadı mı? 5 Ocak sabahı kongre yapma şartını Özal'a kanundan Cunta çıkarttırmış görünürken, aynı günün akşamı parlamentoda seçim tarihinin 25 Mart olarak (yani çok erken) saptanmasıyla oyunda "hain" rolüne çıkan yine Özal ve partisi oluyordu: Cunta'nın verdiğini Anavatan Partisi bir yolunu bulup geri almaya kalkmıştı.

Oysa Evren Cuntası'nın "ardında" bıraktığı Sendikalar Kanunu, Basın Kanunu, Sıkıyönetim Kanunu, YÖK, Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları, Dernekler Kanunu, vb., hâlen yürürlüğünü koruyan sıkıyönetim bildirileri ve, tabii, generallerin anayasası ve en son çıkarttıkları Cunta'nın üç yıllık icraatını eleştirmeyi yasaklayan kanun gibi tüm "yasalar" olduğu gibi duruyor. Bunlar ve daha nicelerinin geleceği hakkında SODEP'cilerin ne düşündükleri ve ne yapmayı tasarladıkları — çok istenirse — belki sezilebiliyor ama kesin ve somut olarak bilinmiyor. Çünkü Cunta'nın "Türk demokrasisi"ne armağanı bu yasal çerçeve hakkında partinin kitlelere açık, belirli ve net bir tutumu, önerileri, talepleri mevcut değil. Bunların hangileri —ve her biri ne kadar— "demokrasiye geçişe geçiş"in olağanüstü koşulları gereği "geçici" düzenlemeleridir, hangileri — ve her biri ne kadar — generallerin demokrasisinin olmazsa olmaz KALICI mesnetleridir? SODEP kurucuları ve yöneticileri bu konuda açık bir görüş ortaya koymaktan şimdilik özenle kaçınıyorlar. Ve sadece "demokrasiye geçişe geçiş"in gereği olarak kabullendikleri varsayılabilecek düzenlemelerin de işçi sınıfına, tüm emekçilere, demokrasi ve barış güçlerine bu süre boyunca DAHA NELERE mal olacağının hesabıyla hiç ilgilenir görünmüyorlar.

Onları ilgilendiren, varsa, yoksa, mahalli seçimlerdir. Çünkü Cunta'nın armağanı yasal çerçeve, demokrasi düşmanı emri vakilerle oluşturulan gayri meşru parlamento ile birlikte, onların gözünde de kendileri ile HP ve yeni Ecevit'ci parti arasındaki mahalli seçimlere ve sonrasına yönelik ben-sen kavgasının "meşruiyet" zeminidir.

Kurulma çalışmaları hâlen süren yeni "demokratik sol" partiye gelince. Ecevit ve çevresi tüm açık askeri faşist diktatörlük dönemi boyunca sürdürdükleri ataleti, demokrasi mücadelesi kaçaklığını (geçen yılın Nisanından sonra yeni bir parti kurmaya yanaşmamak dahil) tek bir gerekçeye, "olağanüstü durum koşulları"nın başka türlü davranmaya elvermemesine dayandırageldiler. Böylesi bir gerekçe, aslında özürü kabahatından büyüklere özgü, eşi az bulunur bir safsata idi. Ecevit takımı ve Ecevitin kendisi — Türkiye'nin en eski partisinin lideri, faşistlerin dağıttıkları meşru parlamentoda ana muhalefet partisinin başı, eski başbakan —12 Eylül yetki gaspına ve gaspedilen yetkiyle işlenen onca suça karşı gerektiği gibi mücadeleye bir gün olsun yanaşmadığı gibi, bir de üstelik, ataletine ve mücadele kaçaklığına dostlar alışverişte görsün kabilinden "kahramanlık" kılıfı geçirmeyi marifet sandılar. Cunta'nın siyasi parti kurulmasına izin vermesiyle ortaya çıkan durumda Demirelgillerin ve SODEP'cilerin, Refah Partisini kuran MSP'lilerin yaptığı eğer ge-

nerallerin emri vakilerine boyun eğmek ve faşizmle uzlaşmak idiyse –ki elbette öyleydi– ECEVİT'ciler bunun yerine ne yaptılar? Mağdur ve mazlum pozlarda kollarını kavuşturup Cunta'nın tüm emirlerine uydular. Kendi koyduğu icazet sınırları dışında kimsenin bir şey yapmasına Cunta'nın tahammülü yoktu. Onlar da hiç bir şey yapmadılar. Yani Cunta'nın istediğini yaptılar!

Oysa bırakınız solculuğu ya da sosyal demokrat olmayı, düz demokrat olmanın bile asgari şartı her durum ve koşulda ve legal-illegal her fırsatı değerlendirip gereken yöntemi kullanarak faşizme karşı aktif mücadeleye katılmaktır. Tarih ve günümüzde başka ülkelerin demokrasi güçlerinin pratiği bunun sayısız örnekleriyle doludur.

Ecevit'in iki koğuşturmaya uğrayıp birkaç ay hapis yatması, bir zamanlar demokrasiye "bağlılık ve sadakati"ne toz kondurmadığı Türk ordusunun yönetiminde "koşullar"ın demokrasiyi savunmak için hiç bir şey yapmaya elvermediğine kendisini iknaya yetti (ama, nedense, yurtdışına çıkmasına izin verilen seyahatlerinde uluslararası forumlarda aynı Türk ordusunun savunuculuğunu yüklenmesine engel olmadı!) Açık askeri faşist rejim yine askeri kontrol altında parlamenter kılıklı sivil faşizme dönüştürülene kadar Ecevit de, Ecevitciler de Cunta koşullarıyla uzlaşarak siyasi faaliyette bulunmaktansa, Cunta koşullarıyla uzlaşmadan siyasi faaliyette bulunmayı değil, HİÇ BİR FAALİYETTE BULUNMAMAYI tercih ettiler.

Sonra ne oldu? Açık askeri faşist rejimin legal siyasi faliyet için dayattığı genel "yasal çerçeve", öze değgin olmayan birkaç ayrıntı dışında, bugün de olduğu gibi yürürlükte. Bu bakımdan şimdi Ecevit'ci "demokratik sol"cuların yeni girişimi, Cunta'nın 6 Kasımdan sonra siyasi faaliyete tanıdığı icazet sınırlarını, 6 Kasım öncesindeki icazet sınırlarına tercih etmelerinden başka bir şey değildir. O zaman Cunta'ya rağmen hiç bir şey yapmamışlardı. Şimdi hiç birşeyi Cunta'ya rağmen yapmıyorlar!

Cunta'nın 6 Kasım öncesi kurulan partilere derece derece tanıdığı icazeti aşarak demokrasi mücadelesine katılma yolunda hiç, ama hiç bir girişimi olmayan "demokratik sol"cular şimdiki dönemin icazet sınırlarını aşacaklar mı? Bunun için ne gibi girişimleri olacak? O sınırları aşabileceklerini ya da aşmaya niyetli olduklarını kitlelere nasıl anlatacaklar?

Bunların hiç biri belli değil. Belli olmadığı için de aslında sözkonusu girişimin sahipleri diğer partilerle aynı "meşruiyet" zeminini paylaşıyorlar. "Tabandan örgütlenme", "işçi sınıfı içinde kök salma", vb. gibi büyük lâflar altında tam bir şarkkâri kurnazlığı saklıyor, kendi iradeleri dışında gelişmeleri izleyip olayların peşinde sürüklenerek "durumun icabı"na bakıyorlar.

Bütün bunlar demek değil ki Türkiye'de son gelişmeler, özellikle 6 Kasım seçiminde Cunta'nın seçmenden yediği şamardan sonra, hiç birşey değişmemiştir. Açık askeri faşist rejimden parlamenter kılıklı sivil faşist yönetime geçiş süreci aynı zamanda faşizmin toplumda tecridi sürecidir ve beraberinde faşizmin kitleler gözünde büsbütün teşhiri için, demokrasi uğruna mücadele için yeni imkânlar da getirmiştir. Bu imkânların bugünkü durumda alanı giderek büyüyecektir de. 6 Kasım seçimine sokturulmayan burjuva partilerin 25 Mart mahalli seçimine girebilmeleri de bunun bir işaretidir. 5 Kasım ile 7 Kasım arasında rejimin niteliği ve karekteri bakımından bir fark yoktur ama, rejimin işleyiş koşulları değişmiştir.

Burda vurgulamak istediğimiz şudur: Faşist Cunta'nın tecrit çemberinin daralmasında, sisivil faşist rejime geçiş sürecinde Cunta'nın tasarladıklarından da öte boyutlara varabilecek yeni koşulların belirlenmesinde eski burjuva partilerin ve yerlerine kurulan ya da kurulmak istenen yenilerinin hiç bir kayda değer DEMOKRATİK katkısı olmamıştır.

Olmuştur diyen varsa beri gelsin!

Cunta üç yıldan fazla süren icraatı boyunca ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel her alanda izlediği politikalarla ve devlet terörü estirerek kitlelere saldırdı. Kitlelere yöneltilen saldırının SÜRMESİNİN koşullarını ve kurumlarını da hazırladı, yürürlüğe koydu. Bu doğrultuda oluşturduğu "demokrasiye geçişe geçiş" takvimini işletti ve bir noktada, 6 Kasım "seçim"inde kendi evindeki hesaplardan birinin çarşıya uymadığını gördü. Onun için şimdi, hedefinden şaşmadan, amacına ulaşmak – tekelci burjuvazinin en gözü kara unsurlarının emekçi kitlelere ve faşizmden çıkarı olmayan tüm toplum kesimlerine saldırısını sürdürmek – için önündeki manevra alanını genişletiyor. Burjuva muhalefet partileri ve hareketleri de bu alanda yerlerini alıyorlar. Nasıl alıyorlar? Sanki o yerleri fethetmişler gibi pozlar takınmalarına bakmayın siz. Öyle olması için gereken hiç birşeyi yapmamışlardır. Sadece kendilerine verilenle yetinmişler ve onun karşılığında da, faşizmi saldırısı altında kitleleri – kendi seçmen kitleleri dahil – yalnız ve çaresiz, hepten alternatifsiz bırakmışlarıdır. O kadar ki, kitleler 6 Kasımda Cunta'ya duydukları tepkiden ötürü, denize düşen yılana sarılır kabilinden, yine de Cunta'nın partilerinden birine yönelmekten başka çare görememişlerdir. Dolayısıyla 6 Kasım seçiminden Cunta'nın suç ortağı, işçi ve halk düşmanı, IMF yaratığı ve Reagan'ın adamı Özal ile onun partisinin hükümet olarak çıkması hiç de

seçime sokulmayan burjuva "muhalefet" partilerine RAĞMEN olmamıştır. Tersine, bu sonucun ortaya çıkmasında onların doğrudan payı vardır!

Şimdi bu paylarının karşılığı olarak mahalli seçimlere girme hakkı kendilerine âdeta bağışlanan bu partilerin, rejimin 6 Kasım sonucunda belirlenen yeni işleyiş koşullarında ikinci derecede müsaadeye mazhar partiler olarak 25 Marta kadar olsun, 25 Marttan sonra olsun sürdürecekleri siyasi faaliyetin kapsamı ne olacak? Bu siyasi faaliyet, faşizmin süregiden saldırısı altındaki kitlelerin tepesinde, bir yandan klasik seçmen tabanlarının yeniden paylaşılmasına yönelik hesaplaşma, diğer yandan keller-arası kavga ve kapışmaya yataklık etme ötesinde bir içeriğe sahip olabilecek mi? (Meselâ kimi SODEP kurucuları generallerin "anayasa" diye halka dayattıkları belgenin demokrasiyle hiç bir surette bağdaşmaz hükümlerle dolu olduğunu zamanında yazıp söylemişlerdi. Şimdi diyelim 25 Mart mahalli seçimleri ertesinde ortaya bir erken seçim tartışması çıkar ve seçim gündeme gelirse bu baylar hükümete geldikleri taktirde sözkonusu "anayasa"nın kaldırılacağını ve demokratik bir anayasanın hazırlanıp halkoyuna sunulacağını ilan edecekler mi?) Bunun belirtileri bugünden ufukta görünmüyor. Çünkü burjuvazinin "muhalefet" partilerinde aş.çekenler, "demokrasiye geçişe geçiş" sürecinin kitleler devreye sokulmaksızın, esas olarak tepe iktidar mihraklarının perde arkası güç dengeleri kollanıp gözetilerek, ya da uluslararası tepki ve baskılardan medet umularak, yani DEMOKRATİK İÇERİKTEN yoksun bırakılarak "tamamlanması"na ne denli bel bağladıklarını şimdiye kadar çeşitli tutum ve davranışlarıyla ortaya koymuşlardır.

Bu tutum ve davranışlar, Cunta'nın zorbalığına ve icraatına tepkisini klasik parti sadakat ve alışkanlığını da aşan ölçülerde bu partilere taban desteği sağlayarak – bu arada mesela Cunta'nın MDP denemesini örgütsel düzeyde de, oy düzeyinde de fos çıkartarak – gösteren geniş kitlelerin özlemleri, tabepleri, somut beklentileriyle çelişen tutum ve davranışlardır. Bu tutum ve davranışlar faşizme karşı KİTLE MUHALEFETİNİ siyasi muhalefetin itici gücü olarak görüp değerlendirerek halkın somut, âcil talepleri doğrultusunda sonuç almaya yönelik politikalar belirlemekten kaçanların – dolayısıyla, temsil ettikleri ya da temsil etmeye talip oldukları ekonomik-sosyal çıkarlar açısından böylesini daha uygun görenlerin – tutum ve davranışları olabilir ancak.

Ayrıca şu da var. Bu tür tututum ve davranışlar halkın faşizme karşı muhalefet ve direnme potansiyelini köreltici, yıpratıcı, etkisizleştirici bir işlev de görüyor. Çünkü bu tür tutum ve davranışlar zaten yüzyılların kalıntısı gerici, despotik şartlanmanın etkisini taşıyan ve hâlen de faşizmin ağır ideolojik baskısına hedef olen kitlelerde zorbalığa boyun eğme, devlet terörünü doğal sayma, demokrasi ve özgürlük mücadelesini kötümser gözle değerlendirme, güce tapma, kendine verilenle yetinip hak aramaktan korkma, zulme, haksızlığa, kanunsuzluğa, adam yerine konulmamaya direnç gösterip karşı çıkmak yerine mazlumiyet ve mağduriyete sığınma, yandan dolanıp şarkkâri kurnazlıkla sonuç almayı marifet sanma, vb. olumsuz eğilimleri sürekli besliyor. Devletin maaşlı memuru üç-beş generalin ikide bir yarattıkları emri vakileri illa boyun eğilmesi, katlanılması, geçiştirilmesi gereken, tekerrürü olağan "olağanüstü" durumlar sayma doğrultusunda tutum ve davranışlar, giderek, faşizmi de DOĞAL bir emri vaki olarak sineye çekme tavrını kitlelerde, ve daha da fenası, kitlelere yol göstermesi, örnek olması gereken aydın kesimlerde yaygınlaştırıyor, yerleştiriyor, kemikleştiriyor.

Faşizmin sıradanlaşması denilen şey daha başka nedir ki?

Doğru Yol'cular açısından gerçi bunlar fazla yadırganmayacak tutum ve davranışlardır. Onların Cunta'ya ya da rejime "muhalefet"ten ne kastettiklerini hep biliyoruz. Demokrasiye ne değer biçtiklerini, özgürlükten ne anladıklarını da biliyoruz. Onların sloganları "Önce devlet, sonra demokrasi! Önce tapu, sonra hürriyet! Önce Amerika, sonra Türkiye!"dir. Cunta'nın kendisine karşı olmakla birlikte – neden olmasınlar ki? Onları kulaklarından tuttuğu gibi fırlatıp bir kenara atmıştır! – Cunta'nın yaptıklarının pek azına karşı oldukları, generallerin "anayasa"sını ve dayattıkları diğer "yasa"ları yan ceplerinde saydıkları da herkesin malumu. Demirelgillerin şimdi istedikleri, K.Evren'in temizlediği tencerenin altında halkın faşizme tepkisini "muhalefet" ateşiyle tutuşturup tencerenin içinde tekelci burjuvazinin aşını kendileri pişirmek. Bunu herkes biliyor ve herkes bildiği için de aklı başında hiç kimse, Türkiye'nin bugünkü durumunda, "şimdi demokraside olduğumuza inandım!" diyerek DYP'ye kaydını yaptıranlardan faşizme karşı demokrasi mücadelesine – ola ki şu ya da bu kritik dönemeçte Cunta'nın ayağına dolanmanın ötesinde – bir "katkı" beklemiyor.

SODEP ve Ecevit'ci mutassavver partinin kurucu ve yöneticileri için ise aynı şey söylenemez. Onlar, faşizme karşı yeri demokrasi güçleri arasında olan CHP tabanı – işçi, köylü, serbest meslek sahibi, aydın kesimler – için cazibe merkezi olma iddiasıyla ortaya atılıyorlar. Kendilerini demokrat, sosyal demokrat, solcu sayıyor ve öyle sayılmak istiyorlar. Ve kendilerine yakıştırdıkları bu hüvviyetleri üzerine siyasi geleceklerini inşa sorunu

(Devamı 13. sayfada)

# ESAS OLAN DÜNYA[Y]

"Feylesoflar dünyayı türlü biçimlerde sadece YORUMLAMIŞLARDIR; oysa sorun dünyayı DEĞİŞTİRMEKTİR".

1845'de, bir bilim olarak marksizmin temellerinin atılmağa başlandığı daha ilk günlerde, "Feuerbach Üzerine Tezler"in sonuncusunu oluşturan bu ünlü cümleyi hatırlatma gereğini bir kere daha duyuyoruz. Çünkü, bunca olup bitenden sonra hâlâ daha pek çokları bu pek bilinen — ve bildiklerini, kavradıklarını sandıkları — marksist ilkeden habersiz görünüyorlar. Bu nedenle Marx'ın yukarıdaki dahiyane yaklaşımından hareket ederek bazı hayati önemdeki noktaların altını bir daha çizmeyi yerinde görüyoruz.

Yukarıdaki cümlenin tek başına ve yüzeysel yorumu, kişiyi yanıltıcı ve idealist sonuçlara dahi götürebilir. Oysa marksizmin abc'sine vakıf bir kimse gayet iyi bilir ki, ne dünyayı değiştiren, değiştirecek olan kişilerdir, ne de dünyayı değiştirmek tek başına feylesofların görevidir. Dünya ve onun konumuz bakımından en önemli unsuru olan insan topluluğu zaten belirli kanuniyetler dahilinde devamlı değişmektedir, evrimleşmektedir. Bu değişimin tarihin çeşitli dönemlerinde başını çekenler şu veya bu toplum katmanları olmuştur. Kapitalizmin bir sosyo-ekonomik sistem olarak ortaya çıkıp, dünya sistemi haline gelmesiyle birlikte burjuvazinin devrimci misyonu sona ermiş, dünyanın değişmesinin lokomotifliği proleteryaya geçmiştir. Proleteryanın günümüzde sonuna kadar devrimci YEGANE sınıf olmasının anlamı budur. Kısacası yerküremiz, üzerindeki insanlık alemiyle birlikte devamlı olarak zaten ileriye doğru dönmekteyse günümüzde bunun motor gücünü fiilen proleterya oluşturmaktadır. Ancak hemen altını çizelim, proleterya bu işi, sırf kendisi öyle istediği için, keyfi yerine gelsin diye yapmaz. Bu misyon dünyanın değişmesinin tarihsel gelişmesi içinde TOPLUMSAL GÜÇ olarak kendisine düştüğü için proleterya günümüzde insanlığın ileriye doğru yürüyüşünün öncü gücüdür.

Madem ki dünyayı değiştirecek olan proleteryadır, o halde feylesoflara ne lüzum vardır? Yoksa Marx bu ilk yaklaşımlarında yanılıyor muydu?

Elbette değil. Tam da aksine o bu sözleriyle proleteryanın dünyayı değiştirme prosesine, onun tarihsel misyonuna ışık tutuyordu. Şöyle ki, proleterya üzerine düşen bu tarihsel misyonun neden kaynaklandığını ve ne demeye geldiğini insanlık tarihinin gelişme kanuniyetleri içinde kavrayabildiği ölçüde dünyanın değişmesinde kendi üzerine düşeni yerine getirebilir. Kısacası dünyayı değiştirmek için proleteryanın, herşeyden önce insanlığın genel gelişimini, kendi kanuniyetleri içinde kavraması gerekir. Bir başka deyişle proleteryanın yoluna yegane gerçek bilim, marksizm ışık tutar.

## PROLETERYA VE "FEYLESOF"

İşte bu noktada Marx'ın dile getirdiği "Feylesof"un önemi ortaya çıkar. Marx'a — ya da marksizme — gelene kadar feylesoflar sadece dünyayı yorumlamışlardır. Başka türlüsü de olmazdı. Çünkü o güne değin insanlık tarihinin gelişme yasaları bilinmiyordu. Ve bilinmedikleri için de feylesofa dünyayı şu veya bu şekilde yorumlamak kalıyordu. Gene pek çok yazar ve sanatçı dünyanın gidişatını sezinliyor ve sözgelimi Don Kişot'un çabalarının boşunalığını kavrıyordu. Ama bu kadarı dünyayı değiştirme doğrultusunda uğraş vermeğe yetmiyordu. Çünkü dünyayı DEĞİŞTİREBİLMEK için her şeyden önce onun hangi kanuniyetler doğrultusunda geliştiğinin, nereye doğru gittiğinin bilinmesi gerekir. Tarih tekerleği geriye doğru döndürülemez, doğrudur, ama tarih tekerleği istenilen yöne doğru da döndürülemez, o zaten ileriye doğru dönmektedir, dünyayı değiştirmek demek onun dönüşüne KATKIDA bulunmak, onun önüne çıkan ve çıkacak engelleri temizlemek, insanlığın sınıfsız topluma doğru ilerleyişini kolaylaştırmak, bu hedefe varmasını çabuklaştırmak demektir.

Marx'a gelene değin de dünya değişmiştir ve bu genel ilerleme süreci içinde şu veya bu aşamada başı çeken şu veya bu toplumsal kategoriler olmuştur. Ama onlar bunu dünyayı kavradıkları ve kendilerine düşen misyonu bilinçle benimsedikleri için değil, önüne geçilmez tarih selinin akıntılarına kapılarak yapmışlardır. Oysa sınıf olarak tarih sahnesinde boy gösterdiği andan itibaren devrimci olan ve sonuna kadar devrimci kalacak proleterya için durum farklıdır. Onun misyonu insanlığı BİLİNÇLİ olarak ileriye götürmektir. Toplumda objektif olarak lokomotif konumunda olması yetmez. Öncülük görevini yerine getirebilmesi için proleteryanın, insanlık tarihinin gelişme kanuniyetleriyle teçhiz edilmesi şarttır. Ancak ona bu kanuniyetler dışarıdan ilahi bir güç tarafından vahyedilmez ve ona bahşedilmez. Marx'ın ve bir bilim olarak marksizmin, proleteryanın dünya sahnesinde toplumsal bir güç olarak yer almasından sonra teşekkül etmesi bundandır. Yani proleteryaya ışık tutacak bilim onun varlığı-

# YI DEĞİŞTİRMEKTİR

nın doğal bir parçası, ondan ayrı varolmaz ve tasavvur edilmez bir uzvudur.

Ne ki bir bilim olduğu için de marksizm, sadece işçiler eliyle ve onların çabalarıyla tarih sahnesine çıkamaz, sadece onlar vasıtasıyla geliştirilmez. Bu noktada proleterya kendi göbeğini kendi kesemez. Marksizmin yaratılması, bin yıllardan beri esas uğraşı dünyayı yorumlamak olan "feylosof'un" eseri olmak zorundadır. Ama tam da bu noktada YENİ feylesof eskisinden ayrılır. Çünkü o şimdi proleteryanın tarihsel misyonu içinde kendisine düşen rolü kavramıştır. Artık onun için aslolan, insanlığın ileri doğru gelişmesinde proleteryanın, gelişmenin kanuniyetleri doğrultusunda değişmeleri sağlayacak bir kılavuzla, marksizmle teçhiz edilmesinde üzerine düşeni yerine getirmektir. Böylece feylesof'un da görevi dünyayı değiştirmek olmuştur. Artık proleterya ile feylesof birbirini tamamlayan bir bütün olarak kader birliği içine girmişlerdir. Bir başka deyişle feylesof sınıfsal olarak proleterleşmiştir. Şimdi bu anlamda yukarıda söylediklerimizin tersi de doğrudur. Proleterya, feylesofla birlikte kendi göbeğini kendisi kesecektir.

Biliyoruz, tarihsel sürecin gelişmesiyle birlikte feylesof'un kapsamı daha genişledi ve feylesofun işlevini entelijentsiya* –işçi sınıfı aydınları– görmeye başladı. Özellikle işçi sınıfının tarih sahnesine geç çıktığı ve çeşitli nedenlerle toplumda lokomotif fonksiyonunu yeterince yerine getiremediği hallerde entelijentsiyanın rolü daha da önem kazanır. Çünkü proleteryanın kendi ideolojisiyle teçhiz edilmesi sürecinde ilk adımların atılması hem proleteryanın kendisi hem de entelijentsiya için hayati önem taşır.

Marksizmin tarih sahnesine ilk adımlarını atmasından bu yana bir buçuk yüzyıla yakın bir süre geçti. Bu süre boyunca marksizm bir yandan idolojik olarak devamlı geliştirilip zenginleştirilirken, öte yandan da sosyal pratiğin sınavlarından geçti, başta Çarlık Rusyası olmak üzere bir seri ülkede proleteryanın zafere ulaşmasında tayin edici rol oynayarak, hem insanlık tarihinin gelişme yasalarının doğruluğunu kanıtladı, hem de proleteryanın günümüzdeki öncü misyonuna parlak örnekler verdi. Şimdi önümüzde proletaryanın dünya çapındaki hareketinin zenginleştirdiği engin bir hazine var. İşlediğimiz konuyla ilgili olarak o hazineye baktığımızda görüyoruz ki, proleteryanın misyonunu yerine getirebilmesi, yani tarihsel misyonu olan dünyayı değiştirebilmesi için kendisine ışık tutacak bilimsel dünya görüşüyle birlikte bir şeye daha ihtiyacı var: PARTİYE.

Bütün bu dediklerimiz bir bakıma Amerika'yı yeniden keşfetmek. Ama özellikle entelijentsiyanın hatırı sayılır bir bölümünün meselenin püf noktasında bir hayli vurdumduymaz olduğu bir ülkede, arada bir Amerika'yı yeniden keşfetmek ne yazık ki, zorunlu hale geliyor. Bu bakımdan pek bilinen –yahut bilinmesi gereken– temel konuların tekrarından sıkılabilecek bir kısım okurlarımızın hoşgörüsüne sığınarak, Amerika'nın çoktan keşfedildiğini unutan ya da bu keşiften tamamen habersiz başka okurlara meselenin bir kere daha hatırlatılmasında yarar görüyoruz.

## DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK VE PARTİ

Demek ki "sorun dünyayı değiştirmek" ise üç unsurun biraraya gelmesi lazım: PROLETERYA, MARKSİZM –ya da entelijentsiya–, PARTİ. Veya bir başka değişle proleterya ile entelijentsiyanın, parti çatısı altında biraraya gelmeleri.

Açıktır ki bu bir oluşum sürecini gerektirir. Çünkü proleteryadan ve entelijentsiyadan ayrı, onların dışında soyut bir parti yoktur. Bu her iki unsurun biraraya gelmesiyle ve bütünleşmesiyle, bir süreç boyunca parti oluşabilecektir.

Proleterya ve entelijentsiyanın başlangıçta biraraya gelmeleri nasıl olacaktır, ya da nasıl olmaktadır? Bu iki unsur başlangıçta toplumda farklı sosyal konumlarda olurlar. Entelijentsiyanın marksizmi kavrayıp özümleyecek ölçüde eğitimden geçmiş olması gerekir. Başlangıç dönemlerinde emekçi sınıf ve tabakaların eğitimleri, kapitalizmin işleyiş mekanizmasından ötürü son derece yetersiz olduğundan entelijentsiya çoğunlukla orta ve üst toplum zümreleri içinden çıkar.

Entelijentsiyanın başlangıç dönemlerindeki rolü nisbeten önemlidir. Çünkü marksizmin proleteryaya maledilmesinde inisiyatifin onda olması tarihsel bir zorunluluktur. İşte bu nedenle çeşitli yayınlar etrafında veya marksist okuma çevrelerinde işçi sınıfı aydınları ile ileri proleterlerin bir araya gelmeleri çokca rastlanan bir olgu olmuştur. Ve genellikle parti bu değişik yerlerde ve çevrelerde meydana gelen marksist grupların

---

*** Burda tek başına aydınlar kelimesini de kullanmak mümkün. Ancak günümüzde kendi kaderini proleteryaya bağlamamış, fakat toplumsal gelişmede pozitif rol oynayan başka ilerici aydınlar da olduğu için aradaki farkı hesaba katarak ENTELİJENTSİYA deyimini kullandık.**

bir süreç boyunca BİRLEŞMELERİYLE ortaya çıkmıştır. Tabii partinin oluşmasında böylesi tek yol değildir. İşçi hareketinin tarihi önceliği olan ülkelerin deneylerinin, daha arkadan gelene bıraktığı miras, partinin oluşturulmasında daha elverişli imkanlar yaratmıştır.

Bugün Türkiye'de poleteryanın siyasi hareketinin birlikten yoksun olduğunu kabul etmeyen, hayatın ve gerçeklerin de dayatmasıyla, istisnasız kalmamıştır. Bu noktaya gelinmesi, geçmişteki inkarcılıklarla ve kendi dışındakileri yok sayma tutumlarıyla kıyaslandığında kuşkusuz ileri bir adımdır. Ama asıl sorun, birliğe nasıl ulaşılacağı sorunu hala daha boşluktadır. Çünkü daha da esas sorunun dünyayı değiştirmek olduğu unutulmaktadır.

Türkiye'de komünist hareket bölünmüş durumdadır ama bu durum bilerek yahut bilmeyerek yapılan bölmeler, bölünmeler, ayrılmalar sonucu oluşmuş değildir. Zaten bölünmeler, sözgelimi Büyük Ekim Devrimi sonrasında işçi hareketinde komünistlerle sosyal demokratların ayrışmalarından olduğu gibi genellikle birbiriyle bağdaşması mümkün olmayan idolojik ve politik farklılaşmanın tezahürleridirler. Oysa hangi tarihsel ve toplumsal şartlar altında öyle olduğu bir kenara, bugün Türkiye'de var olan durum kategorik olarak az önce değindiğimiz, proletaryanın siyasi hareketinin oluşumunun başlangıç aşamasıyla büyük benzerlikler göstermektedir. Birbirlerinden bağımsız olarak, hemen aynı zamanlarda siyaset sahnesinde, ilk defa veya yeniden yeralmış partiler vardır. Bunlar değişik çevrelerden kaynaklanmışlardır. Kategorik olarak aynı ideoloji içinde yeralmaktadırlar. Ve yönlendirilmelerinde entelijentsiyanın payı önemli yer tutmaktadır. Bu şartlarda proleteryanın siyasetini tek bir parti çatısı altında kanalize edebilmesinin GELENEKSEL VE DOĞAL yolu bu partilerin birleşmeleridir.

Sırası geldikçe hep tekrarlarız, proleteryanın siyası hareketinin birliği, her türlü subjektiviteden bağımsız, onun sınıf birliğinin objektif bir gereğidir. Bu maddi toplumsal ilke, önünde sonunda tüm subjektif olumsuzlukları siler geçer ve proleteryanın siyasi hareketinin birliği mutlaka sağlanır. Ama böyle olması kaçınılmaz sonuca kendiliğinden varılacağı anlamına gelmez. Orta yerde aşılması gerekli ve mümkün subjektif olumsuzluklar varsa, dünyayı değiştirmekle yükümlü olan hem proletaryaya, hem de entelijentsiyaya, ama BİLHASSA sonuncusuna büyük sorumluluk ve görev düşüyor demektir.

Proleterya, toplumsal konumu icabı devrimcidir ve günümüzde insanlığın gelişiminin yine KONUMU İCABI motor gücüdür. Yani başlangıçta proletaryayı harekete geçiren esas motif dünyayı değiştirmek değildir. O hareket edince dünya da ileri doğru değişmiş olur. Proleterya esas olarak kendisini sömürüden kurtarmak, sömürüsüz ve giderek sınıfsız bir dünyaya ulaşmak için mücadele eder. Marksizmle techiz olduğu oranda sömürüden kurtulması için neler yapması gerektiğini, yani insanlığın gelişmesinin kanuniyetleri dahilinde neyi nasıl DEĞİŞTİRMESİ icap ettiğini kavrar. Böylece onun değiştirme misyonu ile değiştirme iradesi bütünleşir. Ama bütün bu süreç boyunca proleterleri harekete geçiren esas motif kendi somut hayatlarıdır. "Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek hiç bir şeyleri yok. Kazanacakları bir dünya var." ünlü sözü sırf ajitasyon olsun diye söylenmiş değildir. Bu slogan çok özlü bir şekilde proleterleri harekete geçiren başlıca somut gerçekliği dile getirmektedir. Bir diğer deyişle proleter için, dünyanın değişmesinde bir kilometre taşı olan her proleter devrim aynı zamanda ve esas olarak, onun sömürüden ve baskıdan kurtulması, özgürlüğüne, insanca yaşama imkanlarına, kendisinin ve ailesinin durumunu daha da geliştirecek şartlara kavuşması anlamını taşır. Bu nedenle proleter taşıdığı zincirlerin kendisini bu baskı ve sömürü düzenine bağlamakta olduğunu kavradığı ve kazanacağı dünyayı somutladığı oranda daha direngen ve aktif konuma gelir. Bu nitelikteki proleterlerin belirli bir niceliğe ulaşması sonucudur ki, işçi sınıfının birliği ilkesi hükmünü yürütür ve birlik seli, siyasi birliğin önündeki subjektif olumsuzlukları süpürüp atar, birliğe giden yolu temizler.

## BİRLİK VE ENTELİJENTSİYA

İşler bu kerteye gelmeden de birlik sağlanamaz mı? Elbette sağlanır. Zaten asıl irdelemek istediğimiz de bu konudur.

Proleterya esas olarak, DAVRANIRKEN DÜNYAYI DEĞİŞTİRİR. Oysa entelijentsiya için durum bir bakıma bunun tersidir. Onun için "esas sorun dünyayı değiştirmektir" ve o DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN DAVRANIR. O zaman Türkiye entelijentsiyası içinde yer alan bir kimse için dünyayı değiştirme sorunu şu alternatiflerde somutlanır: Dünyayı değiştirmek tüm komünistleri bağrında toplayan tek bir parti ile mi olasıdır, yoksa mevcut bölünmüşlüğün ve dağınıklığın deva etmesiyle mi?

Değil dünyayı değiştirmeyi esas sorun edinenler, aklı selim sahibi tek bir kimse çıkmaz ki ikinci şıkkı savunsun. Ve kesinlikle eminiz entelijantsiya içinde yer alan hemen herkes tüm komünistlerin tek bir örgüt bünyesinde toplanmalarının dünyayı değiştirme sürecinde çok hayati bir köşe taşı olacağında hemfikirdirler.

Ama görüyoruz, pek çokları doğruluğunu kabul ettikleri bu fikir doğrultusunda davranma-

maktadırlar. Neden? Çünkü marksist bir devrimci için "esas sorunun dünyayı değiştirmek" olduğunu kavramamışlar, böylesi bir davranışı hazmedememişlerdir de ondan.

Kimileri mevcutlardan birinin esas akım olduğunu, bu partinin zamanla güçleneceğini ve diğerlerini saf dışı bırakarak, geçmişte ötekiler içinde yeralan komünistleri kendi bünyesine toplayıp birliği gerçekleştireceğini öngörebilir. Ama dünyayı değiştirebilmenin ön şartı DÜNYAYI TANIMAKTIR. Şimdiye değin olup bitenler bu tür düşünenlerin "dünyayı tanımadıklarını" açıkça ispat etmektedir. "Esas akım benim ötekiler bana katılmalıdır" tutumlarını sosyal pratik iflas ettirmiştir. Başka ilerin üyelerini ithal ederek güç kazanma ve ötekileri eritme politikası da tutmamıştır. Böylesi yollara itibar edenler başkalarından daha beter kayıplara uğramaktan kurtulmamışlardır. Geçmişin deneyi geleceğe ışık tutmaktadır. Türkiye'nin dünyası değiştirilecek ise onu değiştirmeyi "esas sorun" olarak benimsiyenlerin tezelden BİRLEŞMELERİ şarttır.

Hem komünistlerin tek bir çatı altında biraraya gelmelerinin yararına inanıp, hem de bu işi oluruna bırakmak, dünyayı değiştirmek sorumluluğuyla asla bağdaşmaz. Bağdaşmaz çünkü dünyayı değiştirmek önümüze çıkan her özgül sorunu çözmek için çaba sarfetmektir. Yani konuzun bu noktasında, hangi muhteva içinde olursa olsun, birlik meselesinde fiilen tavır almak bu tavrın yankılanması ve etkinlik kazanması için uğraş vermek, "benim için esas sorun dünyayı değiştirmektir" diyen, bunu inanarak ve içtenlikle diyebilen her kişinin görevidir.

İşi oluruna bırakmak dünyayı değiştirmek sorumluluğuyla bağdaşmadığı gibi ona ters düşer. Çünkü iş oluruna bırakıldı mıydı, Türkiye'nin dünyasını değiştirecek birleşik gücün oluşturulması da oluruna bırakılmış olur. Bunun da doğal sonucu, birleşik gücün ikinci plana atılması, içinde yer alınan partinin bekasının her şeyin önüne geçirilmesi olur. Dolayısıyla dünyayı değiştirmek esas sorun olmaktan çıkar. Bunun yerini birleşik partiyle kıyaslandığında dünyayı değiştirmekte çok daha az fonksiyonu olan tekil partinin korunması alır. Böylece dünyayı değiştirmek gibi devrimci bir konumdan yola çıkılmışken, mevcut "küçük dünya'nın" korunması gibi MUHAFAZAKAR bir konuma düşülmüş olunur.

## HEM BİRLİK HEM GÜÇLENMEK

Bu dediklerimizden, içinde yer alınan partiyi güçlendirmek politikasıyla, partileri birleştirmek çabalarının yekdiğeriyle uzlaşmayacağı anlamı çıkmaz. Tersine bu iki davranış birbirini tamamlar. Yeter ki, neyin önem sırasında önceliğe sahip olduğunu bilelim, hangisinin hangisine tabi kılınacağını kavrayalım.

Madem ki birleşme Türkiye'nin dünyasının evriminde daha köklü imkanlar bahşetmektedir, esas sorunu dünyayı değiştirmek olan bir kimse için, bir komünist aydın için asıl hedef birleşik bir partidir. O her hal ve şart altında bunun gereğini yerine getirir, tüm çabasını yaratıcı bir şekilde seferber eder. Ama o aynı zamanda içinde yer aldığı partiyi, dünyayı değiştirecek esas güç olan proletaryaya daha da köklü ve yaygın bir şekilde maletmenin yoluna bakar. Onun birlikçi politikası bu uğraşında ona handikap olmaz, tam tersine sınıf yapısı icabı birlikçi olan proleterlerin saygınlığını kazanmasını sağlar. Kaldı ki tek tek partiler ne kadar güçlü ve örgütlü olurlarsa, birleşik partilerin de yaygınlığı ve etkinliği EN AZ o ölçüde fazla olur.

Bu konudaki tutumun nasıl olması gerektiğine, bir başka probleme yaklaşım tarzımızla somut örnek getirebiliriz. Nasıl proleteryanın stratejik hedefi halk demokratik devrimiyse ve taktik hedef olan faşizmin devrilmesi bu stratejik hedefe tabi kılınıyorsa, bu iki hedef için uğraş vermek nasıl yekdiğerini dışlamıyor aksine her iki mücadeleyi geliştirip güçlendiriyor, her iki hedefin yaklaşması sonucunu doğuruyorsa, benzeri şekilde, bir yandan birleşik bir partiyi, proletaryanın örgütlenmesinin yetkinleştirilmesinde esas hedef alıp, öte yandan içinde bulunulan mevcut örgütü proletarya içinde köklendirip yığınsallaştırmak, hem dünyayı değiştirecek bir birleşik örgütün oluşmasını çabuklaştırıp yakınlaştırır, hem de dünyayı değiştirecek toplumsal motor gücünün, proletaryanın daha yığınsal boyutlarda kazanılması sonucunu verir.

## ENTERNASYONALİZM VE BİRLİK

Proleteryanın birliği meselesine dünyayı değiştirmek açısından bakmak yerine pragmatik amaçla yaklaşan bazılarının düştüğü bir yanılgı vardır ki, bu proletarya enternasyonalizminin özünü hakkıyla kavramamaktan ileri gelmektedir. Bir önceki sayımızda yer alan "Güçbirliğinin Sosyal Şartları" başlıklı yazıda da altını çizdiğimiz gibi bir siyasi hareketin marksist-leninistliğinin ideolojik kıstası onun proletarya enternasyonalizmi karşısındaki somut konumudur. Burada esas olan bu somutluğun özüdür, yoksa biçimi değil. Bugün Türkiye'de proleteryanın siyasi hareketi içinde yer alan partilerden birisi dünya komünist ve işçi partileri platformunda temsil ediliyorsa, bu sadece Türkiye'nin tarihsel özgüllüğünün ürünü olan bir TESADÜFTÜR. Bu durum, böylesi konumu olana – veya olanlara, olabileceklere – ne diğerleri arasında bir imtiyaz sağlar, ne de proleteryanın siyasi birliği meselesini gündem dışı hale getirir. Çünkü birlik meselesinde esas olan temsil edilmek değil, proleterya enter-

nasyonalizmine yürekten bağlılık ve bu bağlılığın gereklerini yerine getirmektir. Sadece temsil edilmek yetseydi Carillo'dan Berlinguer'e kadar pek çok kimseyi gerçek birer enternasyonalist kabul etmemiz gerekirdi. Tarihsel bazı özgüllüklerden kaynaklanan ve komünist hareketin bölünmüşlüğü gerçeğinde bir aykırılık teşkil eden şimdiki tesadüfi durum geçicidir, birliğin sancıları ağırlaştıkça bu tesadüfi durumun sonu gelecek, Türkiye proletaryasının siyasi hareketini ancak onun birleşik partisinin bihakkın yerine getirebileceği gerçeği gündeme gelecektir.

Meselenin özü budur. Ama sosyalist sistemin, en çok da Sovyetler Birliği'nin büyük başarı gösteren gelişme çizgisinden ve SBKP'nin dünya devrimci sürecine getirmiş olduğu büyük katkılar sonucu kardeş partiler platformunda kazandığı haklı saygınlıktan gözleri kamaşan kimileri, proletarya enternasyonalizminin özünü özümsemeye vakit bulamadan "kim ki temsil edilmektedir parti de odur" illüzyonuna kapılmış ve çareyi bireysel olarak iltihakta bulmuşlardır. Biçime takılmak yüzünden meselenin özünü kavrayamayan böyleleri, bu davranışlarıyla esas sorun olan dünyayı değiştirmeyi de bir kenara bırakarak sadece mekanlarını değiştirmiş olmaktadırlar. Çünkü bireysel katılmalar birlik meselesini çözmediği gibi – çünkü böyleleri, toplam marksist-leninistlere kıyasla son derece cüzidirler ve cüzi kalmaya da devam edeceklerdir – birliğin tarafları arasındaki ilişkileri gerginleştirerek ve katılınan tarafın böylesinden umutlanıp birlikçi girişimlere soğuk davranması sonucunu getirerek, birleşme meselesini daha da ağırlaştırmaktadır. Çareyi bu tür katılmalarda bekleyen bir başka tehlike de, bir süre sonra katıldığı yerin de dışına – hem de komünizmden sapıp giderek – düşmektir. Çünkü proletarya enternasyonalizminin özünü yeterince kavrayamadan parti değiştiren böyleleri, yeni girdikleri partide işlerin hiç de iyi gitmediğini gördüklerinde, böylesi bir partinin nasıl olup da temsil edildiği noktasını da kavrayamamaktadırlar ve esas günahın böylesi bir partiyi aralarına kabul edenlerde olduğu gerekçesiyle, nasıl romantik duygularla gelmişlerse şimdi onun karşıtı duygularla proletarya enternasyonalizminden uzaklaşmaktadırlar. Bu dediğimizin son dönemlerde hiç de az olmayan ibret verici örnekleri, içinden geçilmekte olunan şu çetin mücadele şartlarında, değerini yeni keşfettikleri proletarya enternasyonalizmiyle tanışır tanışmaz gözleri kamaştığı için özü görmeden biçime yönelme istidadında olabilecekleri uyarmalı, onlara ders olmalıdır.

## DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN BİRLİK

Adettendir, birlik üzerine ne zaman yazsak, ya da somut girişimlerde bulunsak bunların ardındaki "niyet" aranır, çeşitli yorumlar yapılır. Oysa ne yazmışsak, ne yapmışsak en anlaşılır ve açık tavrı benimsemişizdir.

Ne ki bölünmüşlüğün üstesinden ancak birleşmeyle gelinebileceği gerçeğini kabul etmeyenlerin rekabetçi gözlükleri onları, başkalarını da kendileri gibi görmeye şartlandırmıştır. Şimdi bu yazımız üzerine kimileri bu yazıyı bir zayıflık belirtisi olarak yorumlamaya çalışabilirler. Çünkü bu gibilerine göre birlikten yana olmak, birlik için çalışmak zayıflık belirtisidir, güçlü olanın birliğe ihtiyacı yoktur!

Evet burada açık açık "itiraf" ediyoruz: Biz "zayıfız", çünkü Türkiye'deki tüm komünistleri tek bir çatı altında toplamış değiliz. Ve siyasi hareketin birliği sağlanmadığı sürece de, ne bizim "zayıflıktan" kurtulmamız mümkün olabilecektir, ne de bizim dışımızdakilerin... Zaten güttüğümüz birlik politikasının da sebebi, bölünmüşlüğün yol açtığı zaafları gidermek, birleşerek daha GÜÇLÜ bir örgüt oluşturmak değil midir?

Burada hemen altını çizelim ki biz "zayıfsak" sadece bir tanesinden, proletaryanın gelecekteki BİRLEŞİK partisinden daha "zayıfız". Yoksa tek tek ele alındığında kendimize güvenimiz sonsuzdur. Cunta'ya karşı mücadelenin en basit gereklerine dahi yanaşmayan tutumlar, kimilerinin kendinden menkul güçlülük iddialarının gerçek dışılığını ibret verici bir şekilde kanıtlamıştır. Buna karşılık, özellikle 12 Eylül darbesi sonrasının gelişim çizgisi, gerçekte kimin, kof değil sağlam bir güce sahip olduğunu göstermiştir. Legal-illegal çalışma birlikteliğini en optimal oranda gerçekleştirmek, partiyi faşizm[illegible] tında illegaliteye hasarsız ve kesintisiz geçirmek, en elverişsiz ortamda konsolide etmek, geliştirmek, faal ve diri tutmak, proletarya içinde daha kökleşmek, hazmedilmiş bir ideolojinin ışık tuttuğu doğru politikalar izlemek, başlangıçta kulak ardı edilen mücadele tarz ve hedeflerimizin giderek sol hareket içinde hızla yaygınlaştığını görmek, bütün bunlar örgütümüze daha da güç katan, yoldaşlarımızın göğsünü kabartan, onların mücadele azmini daha da bileyen başarılardır. Ama biz hiç bir zaman başarılarımızla yetinmedik, onlarla övünüp, rahatlamadık. Çünkü sorunumuz dünyayı, öncelikle Türkiye'nin dünyasını değiştirmek, hem de bunu mümkünse bu gü[illegible] yapmak. İşte bu noktada her zaman "zayıflığımızın" bilincinde olduk, her zaman birliği savunduk, birlik için çaba gösterdik, birlikçi olmayan, birliğe ters düşen eğilim ve tutumları, onlarla rekabet etmek için değil, birliğin yolunu açmak, birliğin önündeki engelleri temizlemek için yaptık. Proletaryanın siyasi hareketinin birliğini herşeyin üzerinde tuttuk, çünkü sorun dünyayı değiştirmekse, sorunu dünyayı değiştirmek olanları biraraya getirmekten daha anlaşılır

bir şey yoktur!

Üstelik birliği savunmamız ve birlik için devamlı yapıcı girişimlerde bulunmamız bizim başlıca güç kaynaklarımızdan birisidir, kendimize, ideolojik hattımıza, politikalarımıza, örgütümüze ve yoldaşlarımıza güvenimizin somut kanıtıdır. Doğru politikamızın ayrılmaz bir parçası olduğu için birliği savunmak her zaman bize güç kattı. Birlikçi olmanın "riskleri" yok muydu? Elbette vardı. Proletarya enternasyonalizminin Türkiye'de somut olarak görülüp yaygınlaşmasına, başlıca bizim yaptığımız ve inkar edilmez katkı, birlikçi politikamızla biraraya gelince, enternasyonalizmi yeterince özümsememiş kimilerinin aniden "gözl[illegible] açıldı". Madem ki, sosyalist b[illegible]k kapsamı içindeki ötekiler de bizimle aynı türdendirler, madem ki onlarla birleşmek mümkündü, üstelik de onlar içinde "temsil imtiyazına" sahip olanı bulunuyorken oraya gidilmemesi için ne gibi mahzur vardı? Böyle muhakeme yürütenler ve gidenler olmuştu. Varsın olsun, biz pişman değiliz, birlikçi politikamızın bu tür fireler vermesini anlayışla karşılıyoruz ve eninde sonunda gürül gürül akan tek bir nehir içinde yeniden buluşacağımıza inanıyoruz.

Ama birlikçi olmayanlar, birlik meselesini uzun süre yok sayanlar, birlikçi çabaları akamete uğratmaya çalışanlar, birliğin önüne çıkartılan engelleri gider[illegible]k için yaptığımız eleştirileri bizimle zıtlaşmak için vesile edenler, kendi örgütleri içinde körükledikleri rekabetçi davranışlarla, bize karşı dostça olmayan şartlandırmalara başvurdular. Böylece tepkicilik üzerine oluşturulan şartlandırmalarla, bir kısım menmuniyetsizlikleri muhafaza etmek belki bir süre için mümkün olabilir. Ama bunun bedeli, birleşmeleri kaçınılmaz olanların birarada, yoldaşça çalışabilmelerinin asgari şartı olan güven duygusunun böylesine tarümar edilmesine değer miydi?

Biz proletarya hareketinin birliğini savunduğumuz ve bunun da yolunun birleşmekten geçtiğini önerdiğimiz ilk gün tek başımızaydık.

Bu gün bölünmüşlüğü kabul etmeyen, birliği savunmayan hemen hemen kalmadı. Ancak en güçlü ve en kolay birliğin, marksist-leninist çerçeve içinde kalan tüm örgütlerin ve kişilerin birleşmeleri yolundan sağlanabileceğini kavrayamayanlar, bu yolu tıkamak isteyenler hala daha var. Ama nasıl bugünkü noktaya geldikse, bu olumsuzluğun da aşılıp, birleşmeler yolunun önündeki tıkanıklıkların giderileceğine inanıyoruz. Yeter ki bugün örgütlerin tümünde ağır basan entelijentsiya, proletaryanın SON TAHLİLDE belirleyici olan "yeter artık, birleşecekseniz birleşin!" diye ayağa kalkmasını beklemesin, kendisini entelijentsiya yapan ÖZÜN, dünyanın değiştirilmesinde üzerine düşeni yerine getirmek olduğunu kavrasın ve dünyayı değiştirecek manivelanın da, proleteryayı kitlesiyle mücadele alanına sevkedebilecek BİRLEŞİK bir işçi sınıfı partisi olabileceğini görsün!

Biz bundan hiç de umutsuz değiliz. Birlik meselesinin bu güne kadar aldığı yol yeterli değil kuşkusuz. Ama gidişin önüne geçilmediği de açık. Çünkü bu da bir KANUNİYET. İşçi sınıfının birliği ilkesi adım adım hükmünü yürütüyor. İşte bu noktada esas olan, bu kanuniyetin kavranması ve bu kanuniyet içinde herkesin üzerine düşeni yerine getirmesidir. Zaten esas sorun dünyayı değiştirmekse, o da buna amirdir. Biz birliği en acısız ve en az hasarla sağlayacak olan, tüm komünistlerin tek bir çatı altında birleşmelerini istiyoruz. Çünkü bizim için "ESAS SORUN DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEKTİR!" Vakit kaybetmeden Türkiye'nin dünyasını değiştirmek istiyoruz. Ve "esas sorunu dünyayı değiştirmek" olan herkesi görev başına çağırıyoruz.

## CUNTA'NIN ÇİZDİĞİ ÇERÇEVEDE DEMOKRAT OLUNMAZ

(7. sayfadan devam)

ile yüz yüzeler. Onları ve onların yolunda gitmeyi seçenleri – ki bunlara Cunta'nın şike partisi HP'nin seçmen tabanından ilk fırsatta kayacak büyük kesimi de katmak gerekir – DYP ve benzerlerinden ayıran da budur. Onlar için generallerin "anayasa"sı ve diğer "yasa"larını yan ceplerinde görüyorlar elbette denilemez. Aralarında K.Evren'in temizlediği tencerede tekelci burjuvazinin aşını pişirmek isteyenler de vardır ama istemeyenlerin sayısı herhalde daha çoktur. Düşünce, basın, örgütlenme özgürlükleri, grev hakkı, vb. gibi demokratik hak ve özgürlükler konusunda ciddi ve samimi talepleri vardır.

Ama bugüne kadar tuttukları yol bütün bunlarla bağdaşır ciddiyette değildir. Bütün bunları mevcut somut koşullarda hayata geçirmeye yönelik, hedefleri belirli, yöntemleri saptanmış, dahası göze alınmış net ve somut bir programları, eylem önerileri olmamıştır ve hâlen de yok. Çünkü bu ciddi ve samimi taleplerinin tümünü bu uğurda mücadeleye girmeden, diktatörlüğe karşı çıkmadan, yani demokrat olmanın asgari şartını yerine getirmeden elde etme sevdasındalar. Esas yöntemleri ve politika anlayışları Cuntaların yetki gaspını olağan sayma, verilenle yetinme, yandan dolanma, güç dengelerini kollayarak tırmanma: emrivakiler karşısında eğilip, kırılmadan yeniden doğrulmak için fırsat gözleme. Ve, tabii, en önemlisi: en üst kademe iktidar mihraklarının –ordu, büyük sermaye, emperyalizm– koydukları tabulara kölece riayet. Bu tabulara karşı çıkmadan, kitlelere yaslanmadan ve onların aktif desteğini kazanmadan demokrasi mücadelesi verilemeyeceğini kavramamak. Demokrasi önce tabana, işçilere, çalışan insanla-

(Devamı 15. sayfada)

## DEMOKRASİYE GEÇİŞ DÖNEMİ YUTTURMACASINA ALET OLUNMAMALIDIR

(2. sayfadan devam)

dahilinde dahi bunların hemen tamamını savunmak mümkündür. Sözgelimi "anayasa"yı değiştirmeyi öngörmek suç değildir. Çünkü "Anayasa"nın kendisi, kendisinin nasıl değiştirileceğini hükme bağlamıştır. Şayet "anayasa"nın değiştirilmesini savunan bir kişi takibata uğrarsa, bu faşizmin kendi koyduğu kurallara dahi uymamasının ve keyfiliğinin sonucu olacaktır. Ve kendisinin demokrasi düşmanı çehresi bir kere daha aydınlığa çıkacaktır. Ve böylece son değerlendirmede "anayasa" nın değiştirilmesini savunmak demokrasi mücadelesine hizmet edecektir.

İkincisi ve daha önemlisi, demokrat olmanın da bir bedeli vardır, olmalıdır. Şayet mevcut rejim yukardaki temel demokratik hak ve özgürlükleri savunanları, kendi koyduğu "yasaları" da çiğneyerek ezmeye yeltenecekse – ki faşizmin turnusol kağıtlarından birişidir bu özelliği – buna karşı direnmek te demokratlığın asgari gereklerindendir. "İnsanı hem sustururlar, hem de içeri tıkarlar, enayiliğinle bir başına kalırsın" diye hüküm yürüteceklere değildir bu sözlerimiz. Çünkü böylelerinin demokratlığı bir rozet bile olmaz. Hem susturulmadan ve içeriye tıkılmadan yapılabilir bu işler – bizim yaptığımız nedir ki? – hem de demokrasiyi savunmanın kapsamında susturulmak ihtimali de vardır, içeri alınmak da. Ama susmak istemeyenin, sonuna kadar doğru bildiğini savunmaya azimli olanın susturulduğu, o kişi olarak susturulsa bile savundukalarının susturulduğu görülmemiştir.

Yukardaki örnekler, bugün toplum hayatında topyekün dışarlanmış belli başlı demokratik hakların bir bölümüdürler ve bunları benimsemeyen, savunmayan bir kimse kendi kendisiyle baş başa kaldığında yürek huzuruyla " ben demokratım" diyemez.

Bu örnekler demokratlığın somutlanmasında kolaylık olsun diye verilmişlerdir ve sayılarının çoğaltılması mümkündür. Amacımız bu yazıda Cunta'ya karşı demokrasi proğramının tekrarlanması olmadığı için en çarpıcı bazılarının hatırlatılmasıyla yetinilmiştir. Ve kim ki demokratlığın asgari ölçütü denebilecek hak ve özgürlüklerin tek bir tanesini dahi savunmaktan imtina etmektedir, onun demokratlığına kuşku ile bakmak lazımdır.

Türkiye demokratlarının içler acısı halini son olup bitenler, bir kere daha acımasızca gözler önüne sermiştir. "Demokrasinin geleneği yoktur, binlerce yıl süren despotizm, demokrasi tohumunun filiz vermesini çok güçleştirmiştir", ya da "demokrasiye geçiş kolay olmaz, işte bu gibi yollardan Cunta adım adım geriletilmekte ve sivil idareye geçilmektedir", veya, "doğru, bu demokratik hak ve özgürlükleri savunmak demokrasinin bir gereğidir, ama bugün bunların sırası değildir, hele ortalık daha yumuşasın ondan sonra yavaş yavaş bir çaresine bakılır" türünden, kendince rasyonalize edilmiş sudan bahanelerle demokrasi mücadelesi savsaklanamaz. Ya da savsaklanırsa Evren-Özal kliği sittin sene, hem de demokrasi havarilerinin gözleri önünde ve onlara nisbet, demokrasinin ırzına geçmeye devam eder.

Doğrudur, faşizme karşı demokrasi mücadelesi her şeyden önce örgüt meselesidir, yığınları harekete geçirebilecek birleşik bir örgütlenme yaratabilme hüneridir. Böyle bir örgütlenme de ilerici, demokrat, faşizme karşı olan tek tek bireylerin harcı değildir. Yığınların cazibesini çekebilen bir örgütlenme seviyesine ulaşıldığında kamuoyunun oluşmasında önemli payı olan demokratların mücadeleye katılanlarını azamiye çıkarmak çok daha kolaylaşacaktır.

Ne ki,bu madalyonun bir yüzüdür. Bir de hangi koşulda olursa olsun demokrat olmanın asgari şartları vardır, olması gerekir. Şu veya bu ölçüde demokratik hak ve özgürlükler geçerliyken demokrasiyi savunuyor olmak demokrat olmaya yetmez. Demokratlığın asgarisinin mihenk taşı, demokrasi yokken de demokratik hak ve özgürlükleri savunmaya devam etmek, demokrasiyi ortadan kaldıranlara karşı çıkmak, tek başına bile kalınsa – ki durum böyle değildir ve olmayacaktır da, çünkü faşizme karşı örgütlü mücadeleyi sürdürenler vardır – mücadeleye devam etmektir. Hele faşizm tüm kurumları ve uygulamalarıyla özünde hiç bir değişikliğe uğramaksızın hükmünü sürdürürken yarım yamalak seçim yapılacak diye, ortalığı gül pembe gösterip demokrasiye geçiş riyakarlığının kitleleri yanıltıcı demagojilerine alet olmak, demokrasiye karşı, hem de demokrat geçinerek işlenmiş en büyük suçtur.

Yasak savma kabilinden. demokrasinin kasabı Cunta'ya ilişmeyerek hükümeti ve Özal'ı hedef alan, yukarda sıraladığımız temel demokratik hak ve özgürlükleri es geçtiği için özü incir çekirdeğini doldurmayan sözde eleştirilerle demokrasi mücadelesi verdiklerini sananlar da sadece kendilerini oyalamış olurlar. Üstün körü, çoğu satır arası eleştirilerle demokrasiye geçil[illegible] hiç bir yerde görülmemiştir. Şili' de olup bitenler Türkiye'nin demokratlarına ders olmalıdır. Şili'de demokrasiden yana olan pek çokları yıllar boyu seslerini çıkarmadıkları için cansiperâne mücadele verenleri bir başına bıraktıkları için, Pnochet kasabı hükmünü acımasızca yürütmeyi bilmiştir. Nihayet örgütlü mücadele semeresini vermeye başlayıp, bıçak kemiklerine dayanmış işçiler emekçiler yığın hareketlerine geçince, Şili'li demokratlarının da aklı başına gel-

miş ve onlar da Cunta'ya veryansın etmeye başlamışlardır. Sonunda demokrasiden yana olanların elbirliğiyle milyonlar sokağa dökülmüştür. Bu gün Şili'de demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkma, hatta bunları Cunta'ya rağmen kullanma mücadelesi Türkiye'yle kıyaslandığında kuşkusuz çok daha ileri boyutlardadır ve yığınsaldır. Ama bu olgular oradaki rejimin karakterinin FAŞİST olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Hal böyleyken, demokratik hak ve özgürlüklerin yığınsal kullanılışı açısından çok daha geri seviyede olan Türkiye'de, faşist rejime giydirilmek istenen parlementer kisveyi "demokrasiye geçiş süreci" diye yutturmaya kalkanlara bilerek ya da bilmeyerek alet olanlı sadece Evren-Özal kliğinin despotizminin kamuflajına hizmet etmiş olurlar.

Akıl fukarası generaller ne halt ederlerse etsinler onda keramet arayan, faşizmin pekiştirilmesi ve kalıcılaştırılması için Cunta'nın yaptıklarından da beş beter önerilerle akıl hocalığına soyunan, Cunta'nın en hayasız savunucularından Mehmet Barlas zerre kadar hicap duymaksızın Türkiye'ye biçtiği değeri, "1987'nin Aralık Ayı" başlıklı yazısında aynen şöyle çiziktiriyor.

"Acaba Özal modeli, Türkiye'yi 4 yıl içinde hangi görüntüye sahip kılacaktır."

........

"1987'nin Aralık Ayındayız. Türkiye, Ortadoğu'nun ticaret merkezi olmuştur. İhracatımız 15 milyar doların üzerine çıkmış, ithalatımız ise 20 milyar dolara ulaşmıştır.

İhracatı 50 milyon doların üzerindeki yıllık hacme sahip firmalar, tanınan yeni teşvik ve imkanlarla, dev kuruluşlar haline gelmiştir."

.........

"Bu genel kalkınma hamlesi içinde maaş ve ücretlilerin sıkıntısı, pek hafiflememiştir. Orta sınıfın tasarruf sahibi kesimi, yüksek faizden memnundur. Fakat sadece emeğine dayalı çalışanlar, eski sıkıntının içindedir."

Kimi şaşkınlar "demokrasiye geçiş dönemi gelişiyor" zehabıyla kendilerince demokratik olmaya çalışırlarken, eloğlu işte böyle Türkiye'nin nereye gitmekte olduğunu bütün çıplaklığıyla, o gibilerinin gözüne sokar. "Son inanan en fanatik dindar olur" misali tekelci patronların çıkarlarını savunmakta kraldan daha kralcı olan Barlas'ı yukardaki satırlardan ötürü kutlamak gerekir. Çünkü hiç allayıp pullamaya gerek görmeden, neyin nasıl olmasını kendi sınıfına en yararlı görünüyorsa onu aynen dile getirmiş ve 4 yıl sonra da sosyal ve siyasal durumun bugünkünden farklı olmayacağını, Türkiye için bir hayli demode bir Güney Kore manzarasıyla çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Barlas'ın 4 yıl sonrası için çizdiği tablo, kendisinin aralarında yer aldığı en gözü kara, en Amerikancı, en şoven unsurlarının özlemidir. Ne derece gerçekçi olduğunu zaman gösterecektir. Ama Barlas çalışan geniş kitleler için bugünkünden beter bir Türkiye öngörüyorsa 4 yıl sonrası için, bunda "demokrasiye geçiş" döneminin yaşandığı yutturmacasına kendisini kaptırmış demokratların ve ilericilerin de hatırı sayılır payları vardır.

Barlas ve benzerleri böyle düşünürler ve kalıcı bir faşizmi özlerlerken, bunu pekâlâ mümkün görüyorlarsa bunun sorumluluğu sadece demokratlara yüklenebilir mi? Elbette değil. Bu gün Türkiye'de faşizm hükmünü yürütüyorsa bunun başlıca nedeni, demokrasi güçlerinin örgütlülük ve mücadele seviyesinin yetersizliğidir. Bunda da proletaryanın ve onun örgütlerinin, faşizme karşı mücadelenin öncülüğünü yerine getirmekteki eksikliklerinin ve aksaklıklarının hatırı sayılır payı vardır. Oysa demokratik hak ve özgürlükler en çok işçi sınıfına lazımdır.

Nitekim bugün de olan budur. Cunta'ya karşı en sağlam ve kararlı ses işçi sınıfı hareketinden yükselmektedir, faşizme karşı demokratik haklar mücadelesi hemen munhasıran sol hareket tarafından verilmektedir. Ne ki, kimilerinin niyetsizliğinden, kimilerinin de çaresizliğinden Türkiye topraklarında omuz omuza vermeleri güçleşmekte ve antifaşist mücadelenin toplumda yankı uyandırması zorlaşmaktadır. Ve sonunda hem demokratların "geçiş süreci" yutturmacalarına kendilerini kaptırmaları daha müeyyidesiz hale gelmekte, hem de Barlasgillerin geleceğe "umutla" bakmaları mümkün olmaktadır.

Ama 12 Eylül'den bu yana düz bir çizgi izlediği izlenimi veren hayatın önümüzdeki dönemde de böyle gitmesini bir alınyazısı olarak kabul edecek midir Türkiye işçi sınıfı, çalışan yığınlar, demokrasi güçleri? Biz buna HAYIR diyoruz. Tüm demokrasi güçleri de aynı kararlılıkla hayır dedikleri ve kolları sıvadıkları, bugünkü gidişe kendini kaptırmış kimi demokratlar akıllarını başlarına devşirdikleri gün, hem "demokrasiye geçiş süreci" yutturmacası tuzla buz olacaktır, hem de Barlas ve benzerlerinin hayalleri!..

---

## CUNTA'NIN ÇİZDİĞİ ÇERÇEVEDE DEMOKRAT

(13. sayfadan devam)

ra maledilmelidir derken bile bunun gereklerini yerine getirmekten uzak durmak.

Bu yazıda hep vurguladığımız gibi, bu tür tutum ve davranışlar, kendilerini demokrat, sosyal demokrat, solcu, vb. sayan ve öyle sayılmayı siyasi faaliyetlerinin sonuç alıcı dayanağı kılmak isteyenlere bağlanan ve daha da bağlanmak istenen beklentilerle —ve istenilen demokratik hak ve özgürlüklere kavuşmak için gerekli mücadelenin ciddiyeti ile— bağdaşır tutum ve davranışlar değildir.

Demokrasinin kazanılması, varlıkları da yoklukları da altında yaşadıkları taşla kaim olmayanların eseri olacaktır!

SİYONİZMİN DÜNYA GÖRÜŞÜ:

# "Sevgi Nefretten Tehlikelidir"

Filistin halkının gaspedilmiş anavatan toprakları üzerinde İsrail hâkimiyeti altında 2 milyona yakın Arap halk yaşamaktadır. Bunlardan 600 bini İsrail devletinin 1967 öncesi sınırları içinde oturan ve İsrail yurttaşı statüsü taşıyan Araplardır. 750 bin Arap Batı Şeria'da İsrail sıkıyönetimi altında yaşamaktadır. 1967'de ilhak olunan Doğu Kudüs'te ise 100 bin Arap nüfus var.

Bugün İsrail siyonizminin hüküm sürdüğü bu topraklar üzerinde yaşayan Yahudi halkın sayısı da 3 milyonun az üstünde.

İsrail siyonist rejimi İsrail devleti kurulduğundan beri yıllardır zorla işgal altında tuttuğu topraklarda yaşayan tüm Araplara "ikinci sınıf yurttaş" gözüyle bile bakmamaktadır!

İsrail'in 1967 öncesi sınırları içinde yaşayan "yurttaş" statüsündeki Araplar, büyük çoğunlukla, Yahudi malsahiplerinin inşaatlarında inşaat işçisi olarak, Yahudi işverenlerin fabrikalarında işçi olarak, ya da Yahudi amirlerin emrinde küçük memur olarak ancak çalışmak imkanı bulabilmektedirler.

İsrail "yurttaşı" olsun ya da olmasınlar, Araplarla İsrail Yahudileri arasında kişisel ilişkiler son derece kısıtlı, soğuk ve düşmancadır. Bu durum kendi topraklarında sürekli sömürülen, horlanan, kendilerini "çalışan"lar Yahudileri ise "çalıştıran"lar olarak gören Araplar için bir karşı tepkinin ifadesidir. Yahudilerde ise kendini "üstün" görmenin bir ifadesi. Siyonizm bu "eşitsizliği" ve bundan "kaynaklanan" iki halk arasındaki soğukluğu sürekli besleyip geliştirerek ekonomik, sosyal ve politik yararlar sağlamaya çalışır.

Yahudilerin gözünde Araplar ilkel, korkulur, saldırgan insanlardır. Küstahtırlar, Yahudilere dalkavukluk eder, sonra arkadan vururlar. Araplara hiç güven olmaz. "Köpekten farksız, aşağılık" yaratıklardır. Arap işçiler düşük ücretle çalışıp Yahudilerin iş imkanlarını ellerinden alırlar.

Araplara bu gözle bakan Yahudiler kendilerini ise "Tanrının seçkin evlatları" saymaktadırlar. Eski İsrail Başkanı, siyonist terörizmin şahı Begin ikidebir Araplar için "iki ayaklı hayvanlar" demekle ırkçı devlet politikasını gözler önüne sermekten çekinmemiştir.

Yahudilerin İsrail hâkimiyeti altında yaşayan 2 milyon Arap halk hakkındaki bu tür değerlendirmelerine, onları aşağılayıcı tavır ve davranışlarına başka örnekler de göstermek mümkündür. Meselâ kendi aralarınada kavgaya tutuştuklarında birbirlerine Arapça küfürler savurmaları, ya da bir Yahudi'nin bir başka Yahudi'yi küçümsediğini belirtirken ona "yine Arap işi yapmışsın" ya da "Arap gibi konuşma!" diye hitap etmesi gibi.

Bu tavır yeni yetişen kuşakların bilinçlerine de, bile bile kazınıyor. Yahudi kızların Arap delikanlılarla, Yahudi gençlerin Arap genç kızlarla çok nadiren de olsa arkadaşlık kurmalarına, evlenmelerine kötü gözle bakılıyor. Hatta çocuklar arasında bile taa baştan düşmanlık tohumları atılıyor. Yahudi aileler çocuklarının Arap çocuklarıyla değil aynı okulda okumalarına, boş zamanlarında birlikte oyun oynamalarına bile şiddetle karşı çıkıyorlar. Yahudi çocuklara Arap çocukların "pis" koktukları, hiç yıkanmadıkları, kendilerine "kötülük" yapabilecekleri aşılanıyor. Arap ve Yahudi çocukların bir arada uyum içinde dostça ilişkiler kurmaları kasten engelleniyor.

Nasırıye şehrinde bir kadın öğretmenin kendi çocuğunu Arap çocuklarının da gittiği bir ana okuluna niçin göndermediğini soran bir Amerikan gazetecisine şöyle dediği geçende International Herald Tribune gazetesinde yayınlandı: "Daha çocuk hepsi, ne politikadan anlıyorlar, ne birşeyden. Ya birbirlerini sever, iyi arkadaş olurlarsa? Bundan çekiniyorum. Böyle durumlar sorun yaratıyor."

Bir başka Yahudi daha açık ve veciz ifade ediyor bu tutumu: "Sevgi nefretten daha tehlikelidir. Bizim varlığımızı tehlikeye sokar!"

Tabii İsrail Yahudileri arasında tavrı böyle olmayanlar da var. Ama onlarda bütün iyi niyetli gayretlerinde önüne çıkarılan sert engellere tosluyorlar. Meselâ bazı ilerici Yahudi aileler tanıdıkları bir çok Arap aile ile yakın ilişkiler içinde yaşamayı, çalışmayı, çocuklarını birarada okutup yetiştirmeyi hedefleyerek Tel Aviv yakınında bir yerde ortak site kurmuşlar ve yasal hakları olan yardım ve desteği sağlamak için resmi makamlara başvurmuşlardır. Batı Şeria'da Filistinlilerin toprakları üzerinde zorla kurulan siyonist yerleşim merkezlerine milyonlarca dolar akıtan İsrail hükümeti bu Arap-Yahudi sitesine her türlü yardımı reddetmiştir. İsrail televizyonunda Yahudilerle Araplar arasında hoşgörüyü geliştirmek için haftalık bir proğram yayınlanmasını sağlamak isteyen bir başka gurup, Amerika'daki meşhur Yahudi çevrelerine mali yardım için başvurulduğunda "Bizce uygun görülmemiştir", cevabıyla geri çevrilmiştir. Bu çevrelerden sadece birisi, Birleşik Yahudi Yardım Komitesi, geçen yıl İsrail'e 300 milyon dolar gönderdiği halde, bu televizyon programının finansmanı için yılda 300 bin dolar vermeye yanaşmamıştır.

Bu örnekleri daha da çoğaltmak mümkündür. Hepsi aynı gerçeği vurgulayacaktır: Siyonizm, milyonlarca Filistinliyi yerinden yurdundan sürüp on yıllardır perişan ettiği gibi, işgal ettiği Arap topraklarında yaşayan Filistinlileri de insanca yaşama koşullarından kasten uzak tutmakta ve aynı zamanda İsrail'li Yahudilerin bilinç ve ahlâkını Nazi dünya görüşü doğrultusunda şartlandırmak için elinden geleni ardına koymamaktadır.

kitle YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 10 16 34, 41 Duisburg 1 – F.Almanya, Fiyatı: 50 T.L